

Ne manj vzrok tacega počenjanja je pa tudi lehkomišljenost bralcev omenjenih listov. Le pogledjmo starega birokrata ali kakega družega „spießbürgerja“, beroča „Presso“, kedar grdi Slované, kako se jima obraz sveti in kako prikimujeta psóvkam, katerim bolj verjameta nego svetemu evangeliju, zraven se pa ne potrudita, da bi reč pregledala natančneje in se prepričala, je li tudi resnica to, kar bereta? In taka je večina časnikarskih bralcev, ki mora kaj imeti, da si preganja čas in zatoraj z veseljem sprejme vsako reč, ki jo more spraviti iz lene zaspanosti, ne gledé, je li resnica ali laž.

Tako je liberalno novinarstvo nasproti nesrečnim, pod Turškim jarmom hrepenečim bratom, katero nič manj ne napada Rusije, ki je prevzela sveto nalogo polajšati žalostno stanje Slovanov na Balkanskem polotoku. Miroljubivost Ruskega cara tolmači za strah pred Turško silo, ki po njegovih mislih zdaj neki ima na razpolaganje več vojakov nego Rusija. Ne bojé se trditi, da Rusom primanjkuje denarjev, čeravno ves svet vé, da ima Rusija več denarja in denarstvene moči, nego druge države, čeravno nje ne podpirajo (pa tudi ne molzejo) judovski Rotšildi. In dalje prašamo: ni li Rusija nič storila v 20 letih miru, ni si li pridobila v Krimski vojski nikacih naukov? Da! zapadni Evropi se še sanja ne, kak napredek je storila Rusija v zadnjih desetletjih, kar nam svedoči že njeno premišljeno diplomatično vedenje. Največ napadov pa trpi Rusija zavoljo bolezni glavnega načelnika južne armade kneza Nikolaja, o kateri trdijo, da je le izmišljena, ter iz tega sklepajo, da je Rusiji žal, da je začela rožljati s sabljo in bi se boju rada odtegnila. Nam pa se nikakor čudno nezdí, da postane kdo mrzličén, posebno ako biva v močvirnih krajih na Prutu, kajti kaj družega je, vojsko spravljati na papirji, kaj družega se tega dejanstveno vdeležiti. Prepričani smo pa tudi, da v Rusiji ni samo veliki knez Nikolaj za to sposoben, ampak ima ona še mož, katerim bi smela ta posel zaupati.

Tako se liberalno novinarstvo véde nasproti vzhodnemu, za nas Slované preimenitnemu vprašanju. Take so njegove fraze o „svobodi, omiki, napredku“! Ni li to mračnjaštvo, ki žali vsacega resnicoljubnega človeka? Tako sodi vsak umen pa pošten človek, — tako sodijo povsod, kjer ni javno mnenje v rokah po zlatu in srebru hrepenečega židovstva.

Proč toraj s takimi „liberalnimi“ listi med Slovenci!

## Novice iz Turčije in o Turških zadevah.

Zadnji teden se ni veliko spremenilo. Konferencé še vedno ni konca ne kraja, dasiravno nimajo nobenega uspeha in ga najbrže tudi ne bodo imele, kajti Turčija trdovratno odbija tirjatve Evropskih vlad. Turčija je pri tem bolj dosledna od Evropskih poverjenikov, ki cincajo in cincajo, se vedno odpravljajo s Carigrada, pa vendar ne gredó. Kedar se konferenca razbije, mislijo neki podati se v Atene na Grško.

Važneje za jug, kakor pogovor diplomatov v Carigradu, so druge reči.

Za gotovo se namreč poroča, da bodo Bulgari, brž ko prestopijo Ruske čete Turško mejo, razklicali vélikega kneza Ruskega Nikolaja Nikolajeviča za kralja Bulgarskega. Pomenljivo je tudi to, da je cesarjevič o godu Črnogorskega kneza poslal temu častitko, ki hvali Črnogorce zarad dosedanjih zmag in katere konec se po „Glasu Črnogorca“ tako-le glasi: „Nadjam se, da bo pravica in milost Božja blagoslovila prizadevanje Rusije v njeno korist; srečnega se čislam, da sem po volji Njih Veličanstva cara po-

klican razodeti velikodušne namere Rusije o tej sveti stvari.“ — To so pač besede velike pomembe!

Peštanski „softe“ (vseučiliščniki) so poslali te dni deputacijo h Kerim-paši, slavnemu „zmagovalcu“ kristijanov, ki mu je nesla častno sabljo. V Trstu pa so hudo skusili, kako omikani svet spoštuje take „kulturonosce“. Občinstvo je namreč te „junake“ pozdravilo z žvižganjem, zabavljanjem, gnjilimi in smrdljivo napolnjenimi pomarančami, tako, da parobrod, ki jih je peljal v Turčijo, moral je nagloma odriniti in še pred odločenim časom. Tako se spoštujejo simpatije s Turki pri olikanih narodih. — Tržaški časnik „Il nuovo Tergesteo“ obširno popisuje orjaško sramoto, ki so jo doživeli Magjarski študentje 6. dne t. m. v Trstu, in da pred odhodom zasramovanega Magjarskega parobroda so Tržacanje še tudi izžvižgali barona Pascotinija, ki je mislil, kaj dobrega storiti, da je pozdravil gospodiče Magjarske. Tacega vriša in kriča ni še doživel Trst; najglasneje se je razlegal krik: „morte ai barbari!“ (smrt barbarom). — Prav tako!

Avstrijska vlada dela v Dalmaciji neprenehoma priprave za boj, kakor smo že zadnjič omenili. Te dni je v Kotorski loki nakupila sila veliko oslov in mul in jih zeló drago plačala. Dne 28. decembra u. l. je prijadral v Zadar iz Pulja parobrod obložen z orožjem in streljivom. Pa tudi Turčija se z vso silo pripravlja za daljni boj. Rusija misli na noge spraviti še 6 vojnih korov. Iz tega je razvidno, da je vojska med Rusom in Turkom več ko gotova.

Slovanski odbor v Moskvi je poslal 120.000 rubljev v zlatu za ranjence na Črnigori.

*Štatistika Turških grozovitosti.* Po spomenici, katera je bila generalu Ignatijevu izročena za konferencije, so Turki od početka ustanka do zdaj požgali 2600 krščanskih vasi, 96 pravoslavnih in 7 katoliških cerkev in samostanov, pa 11 šol, — posekali so žen, otrók in starcev, ki niso bežati mogli, 6000 duš, — oropali so ljudstvo najmanj za 2½ milijona goldinarjev. — Bežalo je naroda na Hrvaško in Dalmacijo in pa v Srbijo nad 185.000 duš. Ustajnikov pod orožjem je še 4000, poginilo jih je ob času boja okoli 1500—2000, ranjenih leži še po bolnišnicah do 100.

## Naši dopisi.

Iz Gradca 21. jan. (Nova mestna klavnica.) Česar je naše mesto že dolgo pogrešalo na prid javnemu zdravju, pa tudi na zložnost mesarjem samim, to smo dobili zadnji mesec lanskega leta — namreč klavnico za goveda, drobnico, prešiče pa tudi konje, ki se je 7. dne decembra slovesno odprla. Ker vem, da so „Novicam“ poročila o takih napravah všeč, katere spadajo v občinske potrebščine, zato mislim, da bodo sledečim vrsticam rade dovolile prostorček. \*) — Velikanska klavnica stoji na desnem obrežji reke Mure, do katere se lahko pride od vseh strani. Narejena je po izgledu Peštanske. Na vsaki strani vhoda stoji poslopje, v katerem so pisarnice in pa stanovališča za dotično osobje. Na levi strani vhoda stojite dve veliki klavnici, v sredi njih pa ste dve ledenici. Obe klavnici ste enako napravljeni; tlak je narejen iz velikih ploš, ki so s cementom prevlečene; z vodo, ki poplaknuje kri in drugo nesnago, ste obilo prevideni. Vsak veči mesar ima v klavnicah svoj oddelek, ki je s številko zaznamovan. Na obeh stranéh vsake klavnice je po 16 razdelkov, tako, da se ob enem lahko veliko živine pobije. Za prevaževanje kož, čev in družega droba imajo

\*) Hvala temveč, ker tudi za Ljubljano je ta klavnica lep izgled. Vred.



železno plehaste trikolesne kinkeže, ki se prav lahko sem pa tje prepeljujejo. Svetloba v visoke in prostorne klavnice pada od zgoraj, tudi za njih prezračenje (ventilacija) je dobro skrbjeno. Na južni strani klavnice so hlevi za klavno živino. Nekoliko proti zapadni strani leži umivalnica za čeva in pa prostor za izpraznjeno živinsko blato, kamor voda doteka, in od koder tudi odteka. Na desni strani velikega vhoda so prodajališča za prešiče, teleta itd. V klavnici je tudi velik prostor za živinski trg. — Od sedaj naprej se mora vsaka za prodaj namenjena živina tukaj klati. Vsaka klavna živina se mora pa tudi najprej na tukajšnji živinski trg postaviti, da jo mesogled ogleda. Tudi vsaka že zaklana za prodaj namenjena živina se mora sèm na živinski trg prinesiti, da se po predpisu ogleda. Vrh tega mora vsaka le-sem pripeljana živina se izkazati s spričalom, da pride iz zdravega kraja. Vsak mesar mora zato, da se posluži klavnice, določeno takso odrajtati mestni gosposki. — Mesarji tukaj goveda pobijajo večidel z navadno mesarico; le malo jih je, ki se poslužujejo naočnice (maske), celó malokdo pa rabi Dunajsko mesarsko kladvo. — Sploh hvali ljudstvo to jako praktično vredjeno klavnico, in mesarji so ž njo tako zadovoljni, da so mestnemu odboru pismeno poslali zahvalnico.

V Gorici 7. jan. — Po noči od 3.—4. dne t. m. je umrl — 78 let, manj 14 dni star — eden najimenitnejših duhovnikov v Gorici, mož po mestu obče znan in spoštovan, kakor malo kateri drugi, znan tudi večini duhovščine po vsem Primorskem; — mons. Antona Kafol-a ni več! Bil je ranjki čez 44 let bogoslovja profesor v tukajšnjem centralnem semenišču, veliko let tudi jako priljubljen ravnatelj tega zavoda in častni kanonik (ker družih časti ni hotel imeti). Pred 40 leti je učil tudi moralno filozofijo na nekdanjem tukajšnjem modrosl. učilišču. Slovel je zaradi neke posebne priprostosti, zaradi naravne, nepohuljene in neprisiljene cerkvenosti in pobožnosti. Prejšnjih let je bil tudi nemški pridigar pri sv. Ignaciji. Užival je posebno zaupanje treh nadškofov. V mlajših letih je bil dobro znan v višjih aristokratovskih krogih, na pr. tudi na tukajšnjem francosko-kraljevem dvoru do leta 1844.; in lansko leto spet je bil on, ki je priskrbel grofu Chambordu stanovanje. Zato ga je tudi na Novo leto, ko je bil previden sè ss. sakramenti, prišel obiskat nek dvornik v imenu Chambordovem. Tisti dan so se tudi Nj. eksc. preč. nadškof dalj časa mudili pri bolniki in za bridko slovó podelili mu svoj blagoslov. Vse premoženje je rajnki kanonik zapustil farni cerkvi sv. Ignacija, v kateri je čez 50 let točno po prvi maši vsak dan maševal. Leta 1872. je obhajal zlato mašo na Sv. Gori. V petek ob 11. uri dopoldne je bil — pogreb, katerega se je udeležila vsa svetna in redovska duhovščina; „der Rest ist — Schweigen“. Rojen je bil rajnki v Cirknem. Med raznimi posebnostmi, po katerih se je odlikoval, bila je tudi ta, da je bil prestrogo konservativen skorej v vseh rečéh. Od železnice ni hotel nič vedeti in se ni nikdar po nji vozil. Poznal je en sam časnik — „Wiener Zeitg.“, katero si je naročeval skoz kakih 50 let (od l. 1824., ako se ne motim), „Wien. Ztg.“ mu je bila pod vsako vlado enake veljave; priprosti starček ni poznal časniških zvijač današnjega časa in tendencijoznih njihovih barv. In lejte, kakor da bi se hotel hudobni duh sedanjega časa mrliču rugati — tisti dan po njegovem pogrebu je zagledal tu beli dan italijansk dnevnik, pisan v duhu, ki je prava satira na rajncega načela in na njegov stari konservatizem, v duhu cinično protiverskem. Dosedanji polomesečnik „Il Goriziano“ namreč se je spremenil v dnevnik v mali obliki in stane na leto 12 goldinarjev. Naročnina

se plačuje (čujte!) konec vsacega četrtertletja. To so „jasla“ — to! Kaj ne, „Soča“? A propos, ste li brali v zadnjem monitèrju „Turško-ustavne sloge“ drugi dopis iz Gorice? Prišli smo v novem letu z našo papirno slogo z dežja pod kap, toda dopisniku „Noviškemu“ mesto plehke deževnice sladka medenica na glavo kaplje. Šestdeset vrst in pol je posvetila „S.“ mojim 24 bor-nim vrsticam v „Novicah“. Škoda za trud in črnilo, gospodine Midhat et comp., mene sè svojimi obrekovanji in tumpasto-hudobnimi denunciacijami ne spreobrnite, saj tega bi se bili lahko prepričali v preteklih 10, oziroma, 7 letih — kedaj že! Jez Vam rad privoščim Vaš diletantizem, temveč, ker ste tudi Vi v poslednji številki bili tako milostljivi, da ste meni moj diletantizem v „Novicah“ pustili. Nekaterim stavkom v Vašem spisu bi jaz rad dodal kako opazko, pa — ne vem, kam ž njo, ker Vaš list ima samo „urednike“, „nadzornike“, „popravljalce“, „dopisnike“, „uredništva“ pa ne. Prihodnjič podam občinstvu nekaj nedolžnih pojasnil, iz katerih bode razvidno, kako pri nas merodajne osebe, ki so slogo „v štant“ vzele, to isto slogo gojé. — Jutre bomo imeli novega župana; vemo pa že danes, kedo bo; starašine so se zedinili za advokata, deželnega odbornika, dr. Jos. Deperis-a.

Iz Št. Urške gore 5. jan. — Ako bi nam „praktika“ in pa silno kratki dnevi ne pričali, da smo v sredi zimskega časa, bi človek po zadnjem toplem vremenu sodil, da je spomlad pred durmi. Sneg je popolnem skopnil; le glave planin so še bele. Gorkomer ti kaže v senci po 5 do 6 stopinj toplote, na solncu pa celó po 14 do 16 stopinj. Trate zelené, da je veselje in so obilno posejane z rigelci ali malimi marjetcami (Bellis perennis). Po rebrih obrnjenih proti solncu je že mnogo razcvetenih pritlikastih jegelčkov (Primula acaulis) in pasjih vijolic (Viola canina). Po njivah se razcveta njivski jetičnik (Veronica agrestis), škrlatno-rdeče mrtve koprive (Lamium purpureum) in kurja čreva (Stellaria media). Ob potu z gore do Poženka najdeš dišeče vijolice (Viola odorata) in zelene kurice (Helleborus viridis). Pod grmovjem rije tudi že iz zemlje trikrpasti jetrnik (Anemone hepatica). Konec meseca decembra sem dobil tudi metulja rumenčeka (Colias Rhamni), ki ga imam še zdaj živega na oknu. Kaj klavrno se revše drži, ker nima nobene sladčice lizati. Da bi pa le, ker imamo zdaj o novem letu tako prijetno, ne strašili in nadlegovali nas o Veliki noči snežni metulji! Robič.

Vrhnika 7. jan. — Na sv. treh kraljev dan bila je tū volitev za krajni šolski svét. Izvoljeni so bili sledeči gospodje: J. A. Jelovšek za predsednika, P. Lenasi in Miha Tomšič za svetovalca, gospoda Kristof in Tršar za namestnika. Imenovani gospodje so vsi narodnjaki, izvedeni in izkušeni možje, od katerih smemo upati, da se ne bodo bali nikacega truda, kedar bo šlo za blagor naše šolske mladine. — Sv. Štefana večer napravila je naša čitalnica „besedo“. Petje bilo je vseskozi izvrstno in je občinstvo popolnem zadovoljilo. Zato izrekamo vljudno željo, naj bi nas oni gospodje pevci večkrat razveselili s tako prijetno nam veselico. Govornik g. V. je prav lepo govoril o srbskih narodnih pesmih. Še prav posebna hvala pa je donela gospodoma Lenarčiču in Cvenkelnu za njuno mojstersko igro na citrah. Tudi z deklamacijo je gosp. P. pokazal, da ima talent za deklamacije in igre. Kraljica zabave bila je pa zadnja točka programova. Občna želja je zato, naj bi čitalnica v teku predpusta še mnogo enacih zabavnih večerov napravila, za katere imamo v naših gospéh in gospodičinah izvrstne moči in nam je naš vrli rodoljub in iskreni podpornik narodne strani



gosp. Franjo Kotnik svojo lepo dvorano čitalnici za take veselice blagovoljno prepustil.

Novomesto 6. jan. (*Čitalnica naša*) napravi v letošnjem predpustu sledeče veselice: 7. januarija „Tombolo s plesom“, 14. januarija „Glediščno predstavo“, 21. januarija „Venček“, 2. februarija „Besedo“ na Vodnikov spomin, 11. februarija „Večerno zabavo“ in 13. febr. (pustni torek) „Maskerado“.

Iz Šmartna pri Kamniku. — Pri volitvi krajnega šolskega sveta, ki je bila 14. dne u. m., so bili gosp. Jože Smolnikar iz Lok za prvomestnika, gosp. Fr. Zorè, učitelj, za namestnika, gosp. Fr. Podbregar, župan iz Hrušovke, in Janez Mali iz Šmartna pa za svetovalce izvoljeni.

Iz okolice Ljubljanske 1. jan. N. N. (*Nekaj za novo leto Borovničanom pa Bevčanom.*) Pri raznih prilikah sem že čul glas med pametnimi kmeti, kako silno je potrebna zveza ceste od Bevk čez Ljublanico v Borovnico, in da bi se dalo to z malimi stroški izpeljati v prid celi okolici, kajti to bila bi najkrajša pot za Borovničane v Ljubljano in Bevčanom bila bi pot za kupčijo v Trst dosti bolj odprta. — Take pogovore slišati, mislim si: res, hvalevredno je, da se vendar dobijo ljudje, ki jim je mar za napredek in korist kmetijstva; al ubogi kmet, delaj zdaj to, zdaj uno, kje bo pa denarja o tako slabih časih vzel, čega ne bo kradel? Da se kaj malega dá storiti tudi o slabih časih, je pa tudi resnično. Zatorej sem se namenil, pred vsem prepričati se, je li res, kar je rečeno bilo, da se dá z malimi stroški to storiti, potem pa okolico ogledati, ali bi jej res bilo na korist, in konečno našim „Novicam“ o tem poročati, ker vem iz večletnih skušinj, da je njim najbolj skrb za kmetijstvo in kmeta. — In res! z očitno pohvalo smem reči, da so bili pogovori o tej cesti dobro premišljeni in da potreba take naprave je očitna; če tudi stane nekoliko stroškov, vsaj v tacihi okolišinah se trud kmalu povrne. Pri tej priliki sem tudi slišal — ali je res ali ne, ne vem — da ko je bil gosp. Pajk okrajni glavar, je že imel nekoliko brunov iztesanih za most čez Ljublanico. Jaz zato radoveden vprašam: kje pa so zdaj? Spremljevalec mi smeja reče: „med časom, ko je gosp. Šivichofen dremal na sedežu okrajnega glavarstva, so sprhnili.“ Žalostno je to — si mislim. Kolikošna škoda je za ves okraj, da tak dober namen po vodi splava! — Po tem prepričanju si dovoljujem vsem, ki imajo srce za napredek gospodarstva, in vsem tistim, ki imajo krmilo tacihi stvari v rokah, za novo leto živo priporočati, to, kakor sem čul, že začeto delo nadaljevati, vsaj za vso okolico res ne bo posebnih stroškov prizadjalo, ker Bevčanje imajo do Ljubljane že skoraj dobro cesto, — Borovničanje imajo malo manj ko do travnikov pot že dobro posuto, in kakor sem čul, imajo namen, še to v dober stan spraviti; tedaj ostane k večjemu kacihi 1500—2000 sežnjev (povprek rečeno) na novo narediti, kar je tudi zaradi travnikov koristno zato, ker sem videl, kako so nekateri od vožnje razorani, kar bi se potem ne godilo, ko bi po dobri cesti brez vse teže vozili. Naj bi novo leto na toliko strani koristno delo pospešilo! Kedar bode cesta dodelana, hočem se peljati skozi Bevke po novi cesti v „Cokelburg“ in po poti spominjaje se teh vrstic zaklicati Vam: Živili možje, ki ne držite križem rok, kedar gré za lastno korist, pa tudi za korist vse okolice!

Iz občine Hrušovke 6. jan. — Lansko zimo so nam poročale „Novice“ o debelem snegu in grozovitosti volkov, letos pa o topli zimi in krasnih cvetlicah. Tudi pri nas je zdaj namesti snega po polji in vrtih vse polno cvetlic, in danes — čujte! sem videl celó bčele, ki so na nožicah nesle znamenje vesele marljivosti. —

Žita so tudi prav lepo vraščena. Bog nam daj še za naprej tako milo zimo, in ne daj, da bi se spolnil pregovor, „da sv. Matija led naredí, če ga ne dobí.“

Župan.

Iz Bizovika 8. pros. — Dolžne se čutimo ob novem letu očitno izreči zahvalo vsem podpornikom in dobrotnikom narodne naše čitalnice, kateri so nam na pomoč bili po različnih potih, da smo čvrsto obdržali našo družbico, katera veselo napreduje. Podpornikov in podpornic ne bomo z imenom imenovali, vsaj vemo, da ne iščejo javne hvale. Zato le živo prošnjo izrekamo, naj nam svojega prijateljstva ne odtegnejo tudi v letošnjem letu. Bog jih živi!

Čitalničin odbor.

Iz Ljubljane. (*Odbor družbe kmetijske*) je 7. dne t. m. imel pod predsedstvom gosp. barona Wurzbacha sejo, v kateri so se posebno razpravljali nekateri nereseni sklepi poslednjega občnega zbora podružnice Novomeške in Vipavske; posebno živahna pa je bila razprava o gozdnih in pašnih razmerah okraja Radoljskega; konečni sklep je bil, naj odbor skuša, na obojestransko pravico oprto porazumljenje in spravo doseči med Kr. obrtniškimi društvom in pa upravičenimi posestniki onega okraja, in v ta namen naj se zaslišijo možje obojne stranke. — Gosp. K. Šavnik, župan in lekár v Kranji, je bil za uda izvoljen. — Amerikanske jeklene motike so bile ogledane in za dobro vrtnarsko orodje priznane.

— (*Vabilo k dvanajstemu občnemu zboru „Matice slovenske“*) 24. januarija ob 4. uri popoldne v čitalnični dvorani v Ljubljani. Vrsta razgovorov: 1. Prvo-sednikov ogovor. 2. Tajnikovo poročilo o odborovem delovanju od 1. januarija do konca decembra 1876. leta. 3. Račun od 1. januarija do konca decembra 1876. l. 4. Proračun od 1. januarija do konca decembra 1877. leta. 5. Volitev treh udov, da pregledajo, presodijo in potrdijo odborov račun o novčem gospodarstvu vsled §. 9. Matičinih pravil. 6. Razgovor o predlogu gospoda Božidar Raiča zaradi izdavanja znanstvenega časopisa. 7. Določilo o razpošiljanji knjig. 8. Nasvetje posamesnih udov. 9. Volitev novih odbornikov namesto onih l. 1872. voljenih, ki so: a) izmed Ljubljanskih: dr. Poklukar Jos., Souvan Fr., dr. Sterbenec Jurij, Tomšič Ivan; b) izmed vnanjih: Herman Mihael, Kosar Fr., Šavnik Drag., dr. Tonkli Jos., Winkler Andrej.

— (*Priporočilo.*) Ker se ima v občnem zboru Matičnem 24. dne t. m., kakor zgoraj objavljeni zborov program kaže, voliti 9 odbornikov, zato menda vstrezajo „Novice“ čestitim udom, ki imajo zaupanje v njihov nasvèt, ako jim po večletni navadi priporočajo možé, katerih imé je na dobrem glasu po vsem Slovenskem in ki imajo srce za ta naš narodni zavod, pa tudi za različne odbore pôsle (znanstvene, blagajniške in hišno-gospodarske) dokazano sposobnost. Oprte na to trojico lastnosti priporočajo tedaj „Novice“ zdolej imenovane gospode ter dostavljajo željo, naj bi se vsak „Matičar“ osebno ali pismeno vdeležil volitve, kajti tem častnejša je izvolitev, čem več sešteje glasov. Da vsak volilni list mora z imenom onega podpisan biti, kdor voli, znano je vsacemu Matičnemu udu.

Gospodje, katere nasvetujemo, bili so vsi dozdaj v Matičnem odboru, razen prof. Šuklje-a. Ti-le so: Dr. Jos. Poklukar, posestnik in deželni poslanec. Franc Souvan stareji, posestnik, in dr. J. Strbenec, ekonom v Ljubljanskem seminarji, oba dozda Matičina ključarja.

Ivan Tomšič, c. kr. učitelj na Ljublj. pripravnici in vrednik „Vrtca“.

Miha Herman, deželni in državni poslanec v Gradcu. France Kosár, kanonik v Mariboru.



Karol Šavnik, lekár in župan v Kranji.  
Dr. Tonkli, advokat in deželni poslanec v Gorici.  
Franc Šuklje, c. k. profesor gimnazijski.

— (45 štipendij za učence večidel iz Kranjske dežele) je po oklicu c. k. deželne vlade v „Laib. Ztg.“ izpraznjenih z dostavkom, da kdor ene ali druge štipendije prosi, mora prošnjo po vodstvu svoje šole izročiti do 15. dne t. m. deželni vladi. Za te štipendije smejo prositi, kakor ustanovna pisma odločujejo, ali učenci ljudskih šol, ali gimnazij in realk, pa tudi bogoslovci.

— (Naznanilo.) Matičine knjige in zemljevidi za l. 1876. so se konec leta 1876. razposlali vsem gg. poverjenikom, kateri jih bodo sedaj med ude svojega okraja delili. Ako kdo ne dobí knjig in zemljevidov, oglasi naj se pri g. poverjeniku onega okraja, kjer je do sedaj bival. Gospodom udom v Ljubljanski okolici so se knjige tudi tu pa tam po pošti poslale; bližnji pa naj bi po nje prišli ali poslali v Matičino pisarno na Bregu (od  $\frac{1}{2}$  12— $\frac{1}{2}$  1 ure opoldne).

— (O zadevah banke „Slovenije“.) Mnogokrat smo že delničarje likvidajoče banke „Slovenije“ pozivali, da naj po sklepu občnega zbora dne 28. septembra u. l. po 30 gold. na vsako delnico doplačajo; al ta poziv imel je do zdaj le malo vspeha in vsled tega se razmotanje kupčije ni moglo tako vršiti, kakor bi bilo želeto, in se tudi v prihodnje vršilo ne bode, dokler ne bo likvidacijskemu odboru mogoče, tirjatvam upnikov do banke zadostiti. Čem dalje pa se ta stvar zavleče, tem večji stroški se bodo delničarjem narastli. Likvidacijski odbor je tedaj prisiljen proti vsem tistim delničarjem, kateri še niso doplačali, sodnijsko postopati, zato naj se vsakdo podviza brž ko brž na svoje delnice doplačati, ker le na ta način se more neprijetnosti tožbe in ž njo sodnijskih stroškov obvarovati.

— (Število bolnikov v deželni bolnišnici lansko leto) kaže nam skupni pregled, ki ga je sestavilo upravništvo njeno, tako-le: Bolnikov na različnih razdelkih je bilo z ostalimi od predlanskega leta skupaj 3168, in sicer jih je bilo na oddelku za notranje bolezni (primarij dr. K. Bleiweis) 1269, — na kirurgičnem oddelku (primarij dr. Fux) 1064, — na sifilitičnem oddelku (primarij dr. Pestotnik) 336, in na oddelku za kronične kožne bolezni 230, — na oddelku za ženske bolezni (primarij dr. Valenta) 45, — v 3 norišnicah (primarij dr. Kar. Bleiweis) 224. V porodnišnico (primarij prof. dr. Valenta) je bilo sprejetih 148 žensk z 141 otroci. Ker je lansko leto najdenecv zopet iz deželne oskrbi odpadlo 111, jih je po takem ostalo le še 320, katerih se bode dežela znebila v 3 do 4 letih.

— (Božičnici.) Na novega leta večer je imela katoliška družba rokodelskih pomočnikov svojo navadno božično veselico. Počastil je svečanost gospod knez-vladika s svojo pričujočnostjo ter pričel božičnico s primernim nagovorom do obilno zbranega občinstva. Vrstilo se je potem petje z deklamacijami in naposled igrala zabavna igra „Kazavec“ na občno pohvalo. K sklepu je bila tombola. Tako vrla družba ta, ki udom svojim pripomaga k poduku, pravi omiki in pošteni zabavi, lepo napreduje in šteje od leta do leta več društvenikov. — Na sv. treh kraljev večer imeli so pa rokodelski učenci svojo božičnico. Gospod monsr. Jeran je pozdravil zbrano občinstvo in učence s primernim nagovorom, po tem pa so sledila deklamovanja in petje, zlasti poslednje tako dobro in čvrsto, da bi nihče ne bil pričakoval tega od mladih učencev. Obdarovanih je bilo pri tej priliki 60 rokodelskih učencev, za kar gre velika hvala preskrbnima gospéma Šolmajerjevi in Murnikovi, ki niste le sami darežljivi, nego

ste v ta namen nabirali darov tudi okrog drugih dobrotnikov. Marljivi gosp. Šolmajer pa je nabral pri dobrotnikih obilno prelepih dobitkov za tombolo, katere dohodek se steka v blagajnico rokodelskih učencev. Bog povrni vsem dobrotnikom tega toliko koristnega društva njihovo darežljivost, vsem pospeševateljem in še posebno voditeljem pa njihov neutrudljivi trud. Večkrat izrečeno željo pa tudi danes ponavljamo, naj bi se našel dobrotnik, ki bi pripomogel vrli družbi k lastni hišici, kakor jo ima marsikatera njena sestra v drugih mestih. Bog daj, da „accidit in puncto, quod non speratur in anno“.

— (Pusta regiment) je letos kratek; čitalnica naša napravi tri velike veselice: 28. dne t. m. ples, — 4. februarija Vodnikovo svečanost, — in 13. februarija maškerado.

— (Slovensko gledališče.) Že večkrat ponavljana burka „Danes bomo tiči“ se je v nedeljo zopet igrala v zelo polni hiši splošno dobro.

— Predstavlja se tudi v našem gledališči zdaj ves teden z veliko pohvalo glasovita nemška igra: „Potovanje okoli celega sveta v 80 dnevih“ s 14 krasnimi podobami. Vredno je videti to predstavo.

## Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — Državni zbor Dunajski in Peštanski se, kakor se zagotavlja, ne bosta začela pred marcem mesecem, kajti pogajanja Dunajskega in Peštanskega ministerstva o novi pogodbi Avstrijsko-Ogerski še niso dozorela tako daleč, da bi obojno ministerstvo moglo poprej z načrtom te pogodbe stopiti pred državna zbora. Pogodba ta, prav za prav le narodno-gospodarskega bistva, se je dandanes ostro ošpčila v državno-pravno vprašanje in Cislajtanski in Translajtanski dvalisti hočejo zdaj popraviti to, kar so pregrešili leta 1867. Ker nobena stran odjenjati noče, zato se ta in unkraj Litave čuje glas: „čista personalna unija“!

Kakor pa se iz Dunaja in Pešta v eno mer ponavlja glas: „non possumus“, isti glas dohaja svetu iz Carigrada. Mithad-paša diplomatom Evropejskim neprestano odgovarja: „raji vojsko z Rusijo kot revolucijo Turkov“. S temi besedami je odločno zaznamovana situacija na Turškem. In s tem, kakor „Obzor“, dobro pravi, „finita la comedia“.

— Minister Tisza je na Rumunsko vlado vprašanje stavil: ali je res, kar „Pester Lloyd“ piše o preganjanji judov v Rumuniji? Kako, da „ljudomili“ Magjar enacega vprašanja ne stavi na Turško vlado zaradi preganjanja kristijanov?

Iz Prage. — Zopet so razpisane volitve poslancev za državni zbor in sicer na 9. in 15. svečana. Po takem še ni konca volitev, čeravno ministerstvo vedeti mora, da vse prizadevanje Čehe, spraviti v ta državni zbor, je pravo Sisifusovo delo.

Ogersko. — Košut je bil v Czeglodu enoglasno za poslanca v državni zbor izvoljen. Nevtrudljivi agitator je zopet poslal novo pismo v svojo domovino in to na vodjo one študentske deputacije, ki je iz Pešta potovala v Carigrad in 6. dne t. m. tako sramotno bila iz Trsta zapodena na morje. To je najboljša kritika njegovega pisma, v katerem stari smešni šuntar slavo poje Turškim barbarom in psuje Rusijo. Magjari pa so dosti oslepljeni, da s povratkom Košutovim „zadnjo karto“ izigrajo.

Iz Dalmacije. — Deželni zbor je sklican na 15. dne t. m. za deželnega glavarja je imenovan Jurij Vojnović, za namestnika njegovega pa Trigari.